

چهار شکستی که سعودی ها را عصبانی کرد



ناکامی های عربستان سعودی در جبهه های سوریه، عراق و یمن و نیز ناتوانی در بر هم زدن توافق هسته ای ایران و 5+1، چهار عاملی است که رهبران ریاض را خشمگین کرده و به بحران سازی های کنونی سوق داده است.

به گزارش آران نیوز: عربستان سعودی در حالی تصمیم به اعدام شیخ «نمر باقرالنمر» روحانی برجسته شیعه این کشور گرفت که به واسطه شکست در بازی های منطقه ای در یکی از بغرنج ترین شرایط از زمان تاسیس یعنی حدود هشت دهه اخیر به سر می برد. شکست عربستان در جبهه سوریه و عراق و نیز در یمن اوج این ناکامی را آشکار می کند. افزون بر آن، به رغم مخالفت های سران ریاض با توافق هسته ای، سرانجام ایران و 5+1 در این زمینه به توافقی تاریخی دست یافتند و طی چند هفته آینده این توافق به اجرا درخواهد آمد. در این نوشتار تلاش شده تا این ناکامی ها به شکلی آشکارتر تبیین شود:

1- چهار سال از آغاز بحران سوریه می گذرد و عربستان به رغم اختصاص هزینه ای میلیارد دلاری با هدف سرنگونی دولت «بشار اسد» رییس جمهوری سوریه در این عرصه ناکام مانده است. در کنار این هزینه ها، عربستان سعودی نزدیک به 2 هزار 500 تروریست به سوریه صادر کرده است. به این ترتیب عمده گروه های تروریستی و بحران ساز در سوریه از کمک های مالی، نظامی و انسانی عربستان تغذیه می کنند. گروه دهشت افکن «جیش الاسلام» از جمله این گروه های زیر حمایت عربستان است؛ گروهی که چندی پیش رهبر خود را از دست داد. مرگ «زهرا علوش» سرکرده این گروه تروریستی در حومه دمشق باعث شد اقدام های ضدایرانی در عربستان شدت بیشتری پیدا کند؛ موضوعی که به باور تحلیلگران بی ارتباط با اعدام شیخ نمر نیست.

چندی پیش با حضور ایران در گفت وگوهای صلح سوریه و دستیابی اعضا به بیانیه ای مشترک، گامی موفقیت آمیز در حل و فصل این بحران برداشته شد؛ بیانیه ای که در آن انتخاباتی عمومی تا 18 ماه آینده در این کشور بحران زده پیش بینی شده است. بنابراین، نزدیک شدن به حل این بحران فرسوده زنگ هشدار را برای خاندان آل سعود به صدا درآورد چرا که آرامش در سوریه می تواند به ناآرامی خاندان آل سعود بیانجامد.

2- پس از سوریه، کشور عراق به جولانگاه گروه تروریستی داعش تبدیل شد. داعشیان مسلح که در جبهه سوریه به هدف های خود دست نیافتند از ژوئن 2014 قدم در خاک عراق نهادند. ارتباط نزدیک دولت عراق با ایران بر کسی پوشیده نیست. «حیدر العبادی» نخست وزیر این کشور بارها در محافل بین المللی از همکاری های تهران با بغداد در مبارزه با تروریسم تشکر و قدردانی کرده است. در برابر، عربستان نزدیک به 25 سال در بغداد سفارتخانه ای نداشته است. سفارتخانه عربستان در بغداد که در سال 1990 پس از حمله عراق به کویت تعطیل شده بود بتازگی بازگشایی شده است.

از آنجا که سعودی ها از جمله بانیان و حامیان اصلی گروه های تروریستی بوده و هستند، گرایش بغداد به سمت ایران برای مقابله با تروریسم موجب شکل گیری رابطه ای نزدیک تر میان 2 کشور شیعه منطقه شده است. در این میان، اتهام عربستان به دولت عراق مبنی بر تبعیض علیه سنی های این کشور بر تیرگی روابط بغداد- ریاض افزوده است. ناکامی بزرگ حامیان تروریسم از جمله عربستان سعودی زمانی آشکارتر شد که چند روز پیش، ارتش عراق به همراه بسیج مردمی این کشور (الحشد الشعبی) شهر «الرمادی» مرکز استان «الانبار» را از چنگال داعش درآورد؛ شهری مهم و استراتژیک که چندی پیش به طور مشکوکی سقوط کرد. آزادسازی الرمادی در حالی انجام گرفت که عربستان سعودی با مشارکت 34 کشور دیگر به دنبال ائتلاف نظامی تازه ای بود تا از این راه بتواند در امور عراق به طور مستقیم مداخله کند.

3- یکی از بزرگترین شکست ها و ناکامی های عربستان سعودی در بحران یمن آشکار شد. به دنبال پیروزی های چشمگیر جنبش اعتراضی مردم به رهبری انصارالله در یمن، فروردین ماه امسال عربستان حمله هوایی خود را به یمن آغاز کرد. از ابتدای این تهاجم، عملیات موسوم به «طوفان قاطعیت» انتظار سعودی ها و اعضای ائتلاف عربی به رهبری ریاض را به حدی افزایش داده بود که تصور می کردند چند روزه می توانند به عمر انصارالله پایان دهند و جایگاه «عبد ربه منصور هادی» رییس جمهوری فراری یمن را به وی برگردانند. با گذشت بیش از 10 ماه از آغاز این جنگ و حمله های گسترده به یمن اما هنوز این هدف تحقق پیدا نکرده است.

گرایش انصارالله به ایران و حمایت معنوی تهران از این جنبش مردمی منجر به فزونی خشم سران آل سعود از یمنی ها شده است. سعودی ها به طور غیرمستقیم در یمن خود را در برابر ایران می بینند؛ موضوعی که در سوریه و عراق نیز قابل مشاهده است. بنابر گزارش های منتشر شده، این ائتلاف تاکنون 100 فرزند هواپیمای نظامی و 150 هزار نیرو به جبهه یمن اعزام کرده است.

در سال های گذشته، تقابل عربستان با ایران در بحران های منطقه ای باعث شد ریاض برای برتری نظامی خود تنها بین سال های 2007 تا 2014 با قراردادهایی به ارزش بیش از 80 میلیارد دلار به بزرگترین واردکنندگان اسلحه در جهان تبدیل شود. این قراردادهای بزرگ تسلیحاتی اما تاکنون هیچگونه کامیابی در بازی های منطقه ای برای عربستان به ارمغان نیاورده است.

4- توافق هسته ای میان ایران و 6 قدرت جهانی از مهمترین رویدادهایی است که نزدیک به 2 سال کانون تشدید نگرانی

خاندان آل سعود بوده است. رهبران ریاض به خوبی می دانند که بهبود چهره ایران به عنوان کشوری پویا در عرصه منطقه ای و بین المللی و رهایی از بند تحریم های ظالمانه به قدرت یابی فزاینده ایران می انجامد. بی تردید پذیرش چنین موضوعی برای عربستان به عنوان رقیب اصلی منطقه ای ایران دشوار است. مقام های عربستان درست در مقطعی روحانی سرشناس شیعی را اعدام کردند که تنها چند هفته به زمان اجرای برجام باقی مانده است. آنها اعدام شیخ نمر را به امید واکنش هیجانی و غیرهوشمندانه ایران انجام دادند اما با موضعگیری های بجای مقام های عالی رتبه کشورمان توطئه سعودی خنثی شد.

در این میان، با اینکه عربستان متحد ایالات متحده در منطقه به شمار می رود اقدام ضدحقوق بشری سعودی مورد انتقاد صریح وزارت امور خارجه آمریکا و همچنین سازمان ملل متحد قرار گرفت. بدون شک، یکی از دلایل های حمایت نکردن کاخ سفید از اقدام های نسنجیده عربستان و پرهیز از قضاوت های یکطرفه، به توافق هسته ای ایران و قدرت های بزرگ برمی گردد. توافق تاریخی وین بستر را برای عادی سازی روابط ایران با جهان هموار کرد. همان طور که انتظار می رفت دشواری پذیرش این موضوع باعث شد سران ریاض از مدت ها پیش، هراس به نتیجه رسیدن گفت وگوهای هسته ای را داشته باشند؛ رویدادی که با وجود کارشکنی های بسیار سرانجام تیرماه امسال به وقوع پیوست و به رغم نگرانی های ریاض می رود تا به اجرا درآید.

منبع: ایرنا